

Arkitekter og planleggere for retten i Den internasjonale straffedomstolen?

Den internasjonale straffedomstolen ICC i Haag er en domstol for krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord. Den har myndighet til å straffeforfølge enkeltindivid for internasjonale forbrytelser, der det nasjonale rettssystemet ikke er villig til å gjøre det. ICC har nylig åpnet for at Israels forbrytelser mot palestinerne kan straffeforfølges.

Arkitekter og planleggere spiller en avgjørende rolle i Israels folkerettsstridige kolonisering av Palestina. Skribenten Amira Hass skriver i israelske Haaretz at arkitekter og planleggere forvandler den palestinske Vestbredden til et israelsk-jødisk distrikt: en blanding av overklassebyer og -nabolag i stil med Wild West-rancher, New Jersey-forsteder og sveitsiske chaletter. Prestisjefylt levesett til overkommelige priser for «Jews only» på palestinsk land, på bekostning av palestinsk valgfrihet, utvikling og framtid.

Hass skriver videre at palestinske byer gjemmes bort bak murer, piggrådgjerder og advarselsskilt. Dette kan okkupantene få glimt av fra et ekspanderende nettverk av motorveier som lokalbefolkninga nektes å bruke, der de henvises til sine enklaver og sitt oppbrutte territorium. Jeg har hatt okkupert Vestbredden, Jerusalem og Gaza som arbeidssted i perioder siden 1995 og kjenner svært godt til den groteske territorielle arrogansen Hass beskriver.

Tusener av israelske arkitekter og ingeniører er partnere i dette apartheid-vidunderet. Amira Hass anbefaler palestinerne å fokusere på arkitektene nå, og til å offentlig melde dem til straffedomstolen i Haag med fulle navn og forbrytelser. Forbrytelsene er beskrevet i seksjon 1(d) og (j) i Artikkel 7, «Forbrytelser mot menneskeheten», og Artikkel 8 seksjon 2(b)(viii), «Krigsforbrytelser» i Roma-vedtektene. Statuttene handler om tre forbrytelser, utdriving/deportasjon, kolonisering, og apartheid. ICC tilbyr en mulighet for palestinerne der Israel ikke som ellers kan gjøre dem til den skyldige, slik det så effektivt gjøres i internasjonal nyhetsformidling, av for eksempel avskrivningsbyrået NRK.

Våre kolleger arkitektene kan ikke unnskyldes seg med at de bare fulgte ordre. Den unnskyldningen opphørte å ha gyldighet i et tidligere rettsoppgjør vi alle kjenner. Hass skriver at bankkontoene deres vil bevise at de utførte forbrytelsen apartheid for penger. Det nye nå er at ICC åpner for at våre kolleger ikke lenger kan slippe unna sin delaktighet i forbrytelser mot folkeretten og menneskerettighetene, men faktisk kan bli dømt for dem.

Israël Association United Architects står last og brast med sine medlemmer i forbrytelsene. De er medlem av International Union of Architects UIA, der også NAL er med. Britiske RIBA forsøkte for noen år tilbake å ekskludere det israelske forbundet for deres delaktighet i forbrytelsene, men fikk ikke gjennomslag. Kan vi faktisk se for oss at de kan bli dømt for krigsforbrytelser, men fortsatt godtas som medlem i UIA? Er det viktigere for oss å bevare kollegial kos enn å støtte folkeretten og menneskerettigheten?

Øystein Grønning Arkitekt MNAL, MIGRANT AS a+u

Med oppdrag og lengre opphold i Palestina og Midtøsten siden 1995

Leder i AKULBI, Samordningskomiteen for akademisk og kulturell boikott av staten Israel

Foto: Route 4370 ved Jerusalem, kjent som «apartheid-veien», er delt på midten av en 8 meter høy mur som skiller palestinerne fra jøder. Den jødiske delen forbinder den illegale Geva Benyamin-kolonien med motorveien mellom Jerusalem og Tel Aviv. Foto: Olivier Fitoussi / Haaretz.